

เลขที่.....

ประโยคประถมศึกษาชั้น[]ตรี []โท []เอก ระดับ []ประถม []มัธยม []อุดม
วิชา เรียงความแก้กระทู้ธรรม
สอบในสนามหลวง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

	สารุ สพพตล ส่วโร.
	ความสำรวมในที่ทั้งปวง เป็นดี.
	บัดนี้ จักได้อธิบายขยายความแห่งพุทธศาสนสุภาษิตที่ยกขึ้นเป็นบทเบื้องต้นนั้นเพื่อเป็น
	แนวทางแห่งการศึกษาและแนวทางแห่งการปฏิบัติ โดยสมควรแก่อัตภาพและธรรมเป็นลำดับไป
	ดำเนินความว่า ความสำรวมระวังดีได้ ย่อมหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวง ให้รู้หลัก
	พระพุทธศาสนาเป็นสำคัญอย่างนี้ เมื่อรู้จักหลักเช่นนั้นแล้ว เราจะต้องตั้งใจให้แน่วแน่ บัดนี้เป็นภิกษุ
	ก็ต้องตั้งอยู่ในศีล อยู่ในกรอบพระวินัย เป็นอุบาสก ในวัน ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ สมาทานศีลตั้งอยู่ใน
	กรอบพระวินัยเหมือนกัน ศีล ๕ ก็ต้องสำรวมระวัง ศีล ๕ ให้ถูกร่องรอยเป็นอันดี ศีล ๘ ก็ต้อง
	สำรวมระวังศีล ๘ ให้ถูกต้องร่องรอยเป็นอันดี ไม่ฉลาดก็ต้องศึกษาเล่าเรียนให้เข้าเนื้อเข้าใจ ถ้าว่า
	ศีล ๑๐ ก็สำรวมระวังศีล ๑๐ ให้ดี ถ้าไม่เข้าใจก็ต้องศึกษาให้เข้าเนื้อเข้าใจ ถ้าศีล ๒๒๗ หรือ
	เรียกว่า อปริยัตตปาริสุทธิศีล ก็ตั้งอยู่ในศีลนั้น สำรวมระวัง ศีลให้ดี อย่าให้คลาดเคลื่อนจากศีล
	สำรวมระวังสำรวมระวังอย่าไรสำรวมศีล ใจต้องอยู่ศูนย์กลางกายที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ นั้นแหละ
	ที่ตั้งของศีล ที่เกิดของศีลนั้น จะต้องอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ใสเป็นกระจกคัน
	ฉ่องส่องเงาหน้า ความสำรวม ใจหยุดเสีย เมื่อตากระทบรูป เข้าสู่ใจก็หยุดเสีย บางอย่างถ้ามันเข้าถึง
	ใจก็จะติดใจ อยากให้มันเข้ามาถึงใจอีก หยุดนั้นเขี้ยวทำที่ที่ใจ บอกมันว่าเอาไม่เอาละหันมาใช้ปัญญา
	รู้เท่าทันว่าถ้าใจหยุดละอ้ายนี้เป็นพิษแก่ข้า ข้าไม่เอาหยุดกายวาจาที่ผิด พึงสำรวมรักษาศีล เป็นต้น

สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มาใน ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ ว่า

สีลํ รุกเขยฺย เมธาวิ

ผู้มีปัญญาพึงรักษาศีล

อธิบายความว่า อนึ่ง ศีลจะเกิดขึ้นได้เพราะอาศัยธรรม ๒ ประการ คือ หิริความละอาย

แก่ใจในการทำบาปทุจริตและโอตตปปะ ความสะดุ้งกลัวต่อผลร้ายอันจะเกิดจากการทำบาปทุจริต

เช่นนั้น ศีลนั้น ย่อมขาดเพราะเหตุ ๕ ประการ คือ ๑.ลาภ ๒.ยศ ๓.ญาติ ๔.อวัยวะ ๕.ชีวิต

หมายความว่า คนที่ทำผิดศีลก็เพราะปรารถนา ๕ อย่างนี้ อย่างใด อย่างหนึ่ง เช่น อยากได้ เงินจึง

ลักขโมย คดโกง หรือฆ่าเจ้าของทรัพย์ เป็นต้น บุคคลย่อมรักษาศีลไว้ได้เพราะยึดมั่นสัมปยุตตานุสติว่า

บุคคลพึงสละทรัพย์ เพื่อรักษาอวัยวะ พึงสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต พึงสละทั้งทรัพย์ อวัยวะและชีวิต

เพื่อรักษารธรรม ผู้รักษาศีลได้บริสุทธิ์ไม่ให้ขาด ไม่ให้ต่างพร้อยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า

จะได้รับอานิสงส์คือ ผลดีแก่ตน ๕ ประการ คือ ทำให้เกิดทรัพย์ เกียรติศัพท์ขจรไกล เข้าที่ไหนอาจ

หาญ สติมั่นไม่ลี้มหลง มุ่งตรงทางสวรรค์ จากการพรรณนามาโดยย่อนี้ทำให้เห็นคุณสมบัติของศีล

หลายอย่างด้วยกัน ศีลนั้นทำให้เราเป็นคนปกติไม่โหดร้าย มือไว ใจเร็ว พุดบด หมดสติ ข้อสำคัญคือ

อย่าปล่อยให้ใจคิดอะไรที่ทำให้ใจเป็นทุกข์โดยที่ไม่ได้ช่วยแก้ไขปัญหาแต่อย่างใดเลย มีหน้าซ้ำ ยังกลับ

กลายเป็นการซ้ำเติมปัญหาให้ทับถมแก่ยากหนักเข้าไปอีกถ้าไม่รู้ว่าจะคิดอะไรดี มันรู้สึกคิดอะไรไม่

ออก ก็หยุดมันด้วยการคิดถึงโทษมีความเดือดร้อนกายใจในภายหลัง ถ้าเอาไม่อยู่ ก็พาตัวเองไปวัด ไป

หาพระที่เลื่อมใสศรัทธา ที่คิดว่าท่านจะช่วยให้ธรรมะมาแก้ทุกข์ได้ เข้าไปสนทนากับท่าน ก็คงช่วยให้

ได้คิดธรรมดี ๆ กลับมาสอนใจตนเองได้บ้างนี่! ก็เป็นกรรมดีอย่างหนึ่ง ที่เราสามารถจะเลือกทำได้ใน

ปัจจุบัน ไม่มีคำว่าสายสำหรับการทำดี จะเป็นคนชั่วมานานแค่ไหน เพียงตั้งใจทำดีในปัจจุบัน ไม่คิดที่

[illegible]

	สมดังสุภาชิตที่มานิ ชุททกนิกาย ธรรมบท ว่า
	สุขิยาว ชรา สิลิ.
	ศีลนำความสุขมาให้ตราบเท่าชีวิต
	อธิบายความว่า สิลิ ท่านผู้รู้ธิบายความหมายไว้หลายนัยดังนี้ ๑. สิลนะ แปลว่า ความ-
	ปกติ หมายความว่า ควบคุมความประพฤติทางกาย วาจา ให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยดีงามพ้นจากการ
	เบียดเบียนกันและกัน และหมายความว่าสามารถรองรับความดีชั้น สูงทุกอย่าง เหมือนแผ่นดินรองรับ
	ของหนักมีมหาสมุทรและภูเขา เป็นต้นเอาไว้ได้โดยไม่มี ความ ผิดปกติอะไร ๒. สิริระ แปลว่า ศีระชะ
	หมายความว่า เป็นยอดของความดี เหมือนศีระชะเป็นอวัยวะ ที่อยู่สูงที่สุดของร่างกาย ๓. สิลิสะ
	แปลว่า ยิ่งใหญ่ คือมีความสำคัญ หมายความว่า ถ้าขาดศีลเสียแล้วคุณธรรม หรือความเจริญอย่าง
	อื่นก็เกิดไม่ได้ ๔. สิตละ แปลว่า มีความเย็น หมายความว่า ศีลสร้างความเย็นให้แก่จิตใจผู้รักษา
	และสร้างความร่มเย็นให้แก่สังคม ๕. สิวะ แปลว่า ปลอดภัย หมายความว่า ศีล สร้างความไม่มีภัย
	ความไม่มีเวรและความไม่เบียดเบียนให้แก่สังคมมนุษย์ ศีลนั้นเมื่อใครรักษาได้จะทำลายวิติกมกิเลส
	คือ กิเลสที่ล่องละเมิดมาทางกาย และวาจาทางกาย เช่นการฆ่าสัตว์ ทางวาจา เช่น การพูดเท็จ พร้อม
	กันนั้นก็ทำให้กาย วาจา และใจของ ผู้นั้นมีความสะอาดพ้นจากการกระทำการพูดและความคิดที่ทำให้
	ตนเองและผู้อื่นได้รับความทุกข์ความเดือดร้อน เพราะศีลมีความดีอย่างนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
	พุทธเจ้าจึงทรงแนะนำชาวโลกให้รักษาศีล คนผู้ที่ไม่ฉลาดย่อมรู้ประโยชน์ เป็นโทษเป็นอย่างไร การเพ่ง
	เลงด้วยความอยาก จะเขาก็บังคับใจ เดียวก็ดีใจ เดียวก็เสียใจ ถ้าหากว่าญาติพี่น้องวงศ์วาน ลูกตาย
	หรือเมียตายก็ต้องร้องไห้โศกไปเท่านั้นแหละ อภิขณา คือ ความโลภ, ความอยากได้ของคนอื่น